

Data publikacji: 09-06-2016

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 9 czerwca 2016 r.

Druk nr 197

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu my, niżej podpisani senatorowie,
wnosimy projekt uchwały

w 100. rocznicę powstania Związku Ziemi.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem uchwały
upoważniamy senatora Jana Żaryna.

(-) Jan Maria Jackowski

(-) Jan Żaryn

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w 100. rocznicę powstania Związku Ziemiańców

W 100. rocznicę powstania Związku Ziemiańców Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje cześć założycielom tej organizacji oraz polskim ziemianom – twórcom nowoczesnego polskiego rolnictwa i uczestnikom narodowej batalii o wolność i niepodległość w XIX i XX wieku.

Związek Ziemiańców, organizacja zrzeszająca właścicieli majątków ziemskich, został założony 5 lipca 1916 r. Powstał na bazie, istniejących od XIX w. na ziemiach polskich, rolniczych stowarzyszeń ziemiańskich. Był motorem postępu gospodarczego i rozwoju nowoczesnego rolnictwa, krzewienia pracy u podstaw, dbał o wykształcenie dzieci i młodzieży z warstw ludowych, szczególnie na ubogiej prowincji. Jego członkowie angażowali się licznie w działania filantropijne oraz byli mecenasami sztuki, zgodnie ze słowami Wincentego Lutosławskiego: „Wyższe urodzenie pociąga za sobą przede wszystkim większe obowiązki, a nie tylko przywileje”.

Działalność Związku Ziemiańców została brutalnie przerwana przez wybuch II wojny światowej i śmierć wielu jego członków. Związek włączył się bowiem w proces budowania Polskiego Państwa Podziemnego: dwory ziemiańskie pomagały głównie ZWZ-AK, ale również innym formacjom zbrojnym. Ziemiańscy założyli paramilitarną organizację „Uprawa”/„Tarcza”, która poprzez samoopodatkowanie się łożyła fundusze na walkę podziemną oraz zajęła się przygotowaniem i prowadzeniem działalności pomocowej wobec podziemia, prowadziła szpitale, punkty sanitarne, łączność, ukrywała uciekinierów, w tym wielu Żydów.

Ziemiaństwo jako część polskich elit zostało poddane brutalnym represjom zarówno przez niemieckie, jak i komunistyczne władze okupacyjne. Niemcy wymordowali i wyrzucili właścicieli majątków znajdujących się na ziemiach wcielonych do Rzeszy. Po wojnie na

mocy komunistycznych dekretów majątki ziemskie zostały znacjonalizowane bez odszkodowania, a ich właściciele zostali brutalnie wyrzuceni z rodzinnych domów, tracąc dorobek wielu pokoleń swoich poprzedników.

Pomimo wydziedziczenia i szykan ziemianie włączyli się w odbudowę zrujnowanego kraju, kierując się racją stanu, a nie ochroną własnych przywilejów. Znajdziemy ich biogramy wśród Żołnierzy Wyklętych, wśród niezłomnych emigrantów i współtwórców Niepodległej Polski.

Współcześnie działania Związku Ziemian kontynuuje Polskie Towarzystwo Ziemiańskie, będące jego moralnym spadkobiercą. Pomimo wieloletnich starań nie udało się w III RP doprowadzić do uchwalenia ustawy reprivatyzacyjnej i zadośćuczynienia za doznane w czasach komunistycznych krzywdy, a także uchwalenia podziękowań za wkład ziemiaństwa polskiego w walkę o zachowanie i powstanie Niepodległej.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej niniejszą uchwałą pragnie uczcić 100. rocznicę powstania Związku Ziemian jako najważniejszej organizacji ziemiańskiej XX wieku, a znaczenie i dorobek ziemiaństwa polskiego przywrócić pamięci historycznej Narodu.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.